
ПУБЛІЧНО-ПРАВОВИЙ ДИСКУРС У КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Антошина І. В.*

к. ю. н., доцент кафедри загальнотеоретичної
юриспруденції Національного університету
“Одеська юридична академія”

(м. Одеса, Україна)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5950-9907>

***Iryna Antoshina**, PhD in Law, Associate Professor of the Department of General Theoretical Jurisprudence of National University “Odessa Law Academy” (2, Akademichna St., Odessa, Ukraine).

УДК 340.12:(007:342.5/6)

DOI 10.26886/2524-101X.5.2019.5

ІНФОРМАЦІЙНА ВЛАДА ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ: ВПЛИВ ГЛОБАЛЬНИХ ТЕНДЕНЦІЙ

PUBLIC ADMINISTRATION INFORMATION POWER: THE IMPACT OF GLOBAL TRENDS

ABSTRACT

The comprehensive informatization of a society, the widespread introduction of new information technologies updated the discussions about the information power as a function of public administration in its broadest understanding. In modern conditions the information power plays the defining role in the life of a society and globalization processes. Indeed, the globalization itself is the result of the exchange of an information, the implementation of an information influence on public institutions in the most modern states. Most politically-legal institutes,

the political relations, the forms of political and information impact on the public relations and public consciousness change due to the influence of the information power. In general, the information power has the wide impact on the formation of behavior of a personality and a society. The forming of the information power directly bind with formation of an information society, in which information becomes the main economic resource, and the information sector comes out on the top on rate of growth in today's globalized world. The intellectual property becomes the main form of ownership, a human capital becomes the important; an information becomes a subject of mass consumption, the new legal bases of functioning of an information society are formed. Now, freedom of speech and information on the basis of the rule of law and the respect of human rights are the main postulates of the creation of a civil society, the statement of a real democracy. Therefore, the limits of the existence of the information power have to be agreed with the rights and the freedoms of a person. So, the right for access to information becomes one of inalienable rights of a human and a citizen. A priority task of the Ukrainian state is the ensuring the freedom of speech, the freedom of an information, the right for expression of opinion and the citizen's position, the right for the receipt and the dissemination of the reliable information without obstacles.

The key words: information, information society, information space, information power, state power, public administration, power resources, globalization.

Вступ

Категорією “адміністрування” зазвичай позначається діяльність з керівництва певною сферою за допомогою адміністративних методів. У свою чергу публічне адміністрування розглядається як регламентована нормативно-правовими актами діяльність суб'єктів публічного адміністрування, спрямована, перш за все, на прийняття адміністративних рішень (зовнішнє адміністрування), а також здійснення його внутрішнього (відомчого) складника. При цьому, як зазначається у науковій правничій літературі, останню (внутрішнє адміністрування) діяльність, “пов'язану з внутрішньою організацією функціонування (реорганізація підрозділів, переміщення державних службовців, реалізація дисциплінарної відповідальності тощо) органів публічної влади. ... можна назвати внутрішньоуправлінською, яка, однак, так само як і публічне адміністрування, регламентується нормами адміністративного права”, проте ним (публічним адмініструванням) все ж не є (Мельник, Бевзенко, 2014, с. 41).

Власне наукову категорію “публічна адміністрація” (public administration) та похідну від неї – “публічне адміністрування” –

було розроблено в європейській континентальній системі права і традиційно у вітчизняній науці вона отримувала переклад як “державне управління”. Проте, як зазначають сучасні дослідники, такий переклад не повною мірою здатний передати закладений до цієї категорії зміст. Він значне звужує поняття публічної адміністрації та не надає можливості адекватно визначити суть механізмів влади і управління у демократичному суспільстві (Колпаков, 1999). У адміністративному праві зарубіжних країн під публічною адміністрацією розуміється організація і діяльність органів і установ, підлеглих політичній владі, які наділені публічною владою, забезпечують виконання законів та діють у суспільних інтересах (Алейнікова, 2017). Адміністрування, як владний організуючий процес, відбувається за окремими напрямками та складається з відповідних самостійних груп дій суб’єкта адміністрування, що у науковій літературі отримали назву “функції” (Бугайчук, 2018, с. 112). У сучасних правничих дослідженнях сфери публічного адміністрування серед його функцій називають такі: визначення, формулювання та ранжування суспільних проблем, визначення підходів до вирішення проблем, що виникають у “трикутнику” “влада – бізнес – громадяни”; формування адміністративних структур, що тяжіють до адаптивного типу щодо вирішення проблем; розробка нормативних документів та плану дій щодо вирішення суспільно значущих проблем; організація функціонування механізмів публічного адміністрування; реалізація публічного контролю; оцінка ефективності та результативності публічного адміністрування (Амосов, Гавкалова, 2014, с. 9). Узагальнено їх визначають як: аналіз, планування та прогнозування, організація, контроль та облік, функція регулювання, організаційна функція, функція оцінки (Бугайчук, 2018, с. 114-115), серед яких також можна виокремити й інформаційну. Вона сьогодні є ніби “вбудованою” у більшість з перелічених функцій та має всі підстави для виокремлення у окремий вид владного впливу публічної адміністрації завдяки значному поширенню та повсякденному використанню. Іноді її називають також інформаційною владою, певним відособленим різновидом влади, спрямованим на отримання, селекцію, тлумачення і поширення інформації, з метою впливу на формування суспільної свідомості і, відповідно, на процес суспільного розвитку. У сучасних умовах від рівня інформатизації залежить ефективність функціонування публічної адміністрації.

Методологія

У цій статті інформаційну владу публічної адміністрації буде розглянуто з позицій загальнотеоретичних досліджень юриспруденції. Його методологічною основою визначено концептуальні підходи, які дозволять виявити сутність, діалектику становлення та динаміку розвитку і трансформації інформаційної влади та формування інформаційного суспільства. Крім того, на основі системно-функціонального, порівняльно-правового аналізу та правового моделювання буде визначено основи інформаційного впливу публічної адміністрації на суспільні відносини та завдяки цьому означено базові елементи концепції інформаційної влади публічної адміністрації та глобалізаційний вплив на неї.

1. Влада: поняття, визначення, види

Влада – це вольове відношення між людьми, що має місце у всіх сферах життя суспільства. Категорія “влада” досліджується філософами, політологами, соціологами, психологами тощо. Філософська енциклопедія визначає владу як специфічний інструмент управління, який використовується для досягнення поставлених цілей. Цілі можуть бути груповими, класовими, колективними, приватними, державними та ін. Влада покликана робити все для того, щоб досягти тих цілей, які повинні зберігати, але разом з тим і покращувати об’єкт управління (Философская энциклопедия). Влада, на думку політологів, це здатність змушувати людей (або обставини) здійснювати те, що інакше вони б не зробили (Политология. Соварь).

Т. Гоббс, стосовно природи влади відзначав, що могутність людини є його готівковими коштами для досягнення у майбутньому якогось відомого блага. Відповідно він визначає владу, як надлишок могутності однієї людини над іншою (Гоббс, 1651).

Категорія влади займає важливе місце в концепції М. Вебера, на думку якого, влада означає будь-яку можливість проводити всередині даних соціальних відносин власну волю, навіть всупереч опору, незалежно від того, на чому така можливість заснована. Влада – це найрізноманітніші мотиви слухняності: від звичайної звички до раціональних міркувань (Вебер, 1990).

У науковій літературі виділяють економічну, ідеологічну, політичну, державну, духовну та інші різновиди влади. Виділяється також інформаційна влада, яка останнім часом стала предметом пильної уваги наукових досліджень. Серед зарубіжних дослідників, що займа-

ються даною проблематикою, особливо виділяються С. Белл-Рокич, М. Дефлер, Т. Беннет, Э. Вартем, Дж. Лал, Г. Лассвел, В. Липпман, Е. Ноель-Нойман, Е. Тоффлер, Е. Хілл та інші. Серед вітчизняних дослідників інформаційної влади можна назвати А. Гриценко, В. Іванова, М. Карашука, М. Костенко, Б. Кормича.

2. Інформаційна влада: поняття та інституціоналізація

Що стосується інформаційної влади, то більшість учених під інформаційною владою розуміють здатність власників інформації шляхом отримання, селекції, тлумачення, компонування та поширення інформації впливати на формування суспільної свідомості, спонукати суб'єктів політики і економіки до дій у завданому напрямку.

Всеосяжна інформатизація суспільства, широке впровадження нових інформаційних технологій (телебачення, комп'ютерних мереж, аудіо- та відеосистем, інтернет-телебачення, соціальних мереж) актуалізували дискусії про інформаційну владу. Можна виокремити декілька дефініцій інформаційної влади. Інформаційна влада, по-перше, це влада якоїсь інформації (ідей), прийнятої до реалізації, а по-друге, влада людей, які втілюють інформацію (ідеї) у життя (Ржевська, 2010).

Суть інформаційної влади зводиться до здатності поширення за допомогою засобів масової інформації та міжособистісного спілкування певних ідей. Вона спрямована на те, щоб люди починали адекватно сприймати інформацію, що надходить та яка, у свою чергу, починає формувати алгоритм їх поведінки.

На думку М. Карашука, інформаційна влада – це системно-функціональна взаємодія, особливого роду зв'язок, який забезпечує здатність суб'єктів за допомогою цілеспрямованого поширення інформації реалізовувати свої цілі (Карашук, 2012).

У сучасному світі, як зазначає Ю. Турченко, де інформація виступає як основна цінність, питання про інформаційну владу в соціально-політичній структурі суспільства є наріжним як для теоретиків (політологів, соціологів, правознавців, психологів), так і для практиків – політиків, журналістів (Турченко, 2009, с. 115).

Інформаційна влада формується у рамках громадянського суспільства, що представляє собою систему самостійних і незалежних від держави суспільних інструментів та відносин, які покликані забезпечити необхідні умови для реалізації прав і свобод, а також приват-

них інтересів і потреб окремих людей та їх колективів для насиченого соціального, культурного та духовного життя.

Використовуючи правові засоби, держава формує відповідні механізми і правила взаємодії з інформаційною владою, оскільки на теперішній час, інформація перетворюється на вирішальний фактор організації влади, його ефективності. Потенціал інформаційної влади також може стати вирішальним фактором у здійсненні державної політики та відповідно – публічного адміністрування.

Сферою правового регулювання інформаційного суспільства виступає соціальний простір, який необхідно упорядкувати за допомогою правових засобів на основі використання досягнень інформаційно-технологічного прогресу. Право може впливати на інформаційну сферу за допомогою правового регулювання та правового впливу. Об'єктом правового регулювання інформаційних відносин виступає правова реальність, пов'язана з формуванням, функціонуванням та розвитком інформаційного суспільства. Предметом правового регулювання інформаційних відносин є сукупність суспільних відносин, пов'язаних з використанням різних інформаційно-комунікаційних технологій з метою створення, накопичення інформації та знань, а також розвитку і реалізації свого потенціалу.

3. Взаємодія інформаційної влади з публічною адміністрацією

Особливо актуальною є взаємодія інформаційної влади з публічною адміністрацією. Публічна адміністрація передбачає наявність суб'єкта влади. Того, хто здійснює владні відносини і об'єкта владних відносин, тобто того, щодо кого вона застосовується. Не менш важливими виступають джерела і засоби, за допомогою яких здійснюється влада; мета, заради якої владу застосовують. Суб'єктами публічної адміністрації, перш за все, виступають інститути держави. Що стосується суб'єктів інформаційної влади у сучасному суспільстві, то ними виступають такі інститути, як ЗМІ, інформаційні та рекламні агентства, наукові та науково-освітні установи. Найбільш масовий і вагомий вплив мають Інтернет, ЗМІ (аудіовізуальні, телебачення, радіо), при чому саме Інтернет виступає головним творчим полем діяльності сучасного суспільства.

При розгляді питань щодо функціонування публічної адміністрації, то вона є обмеженою, тоді як на відміну від державної влади інформаційна влада, на шляху свого впливу на свідомість і волю

людей, є необмеженою. Публічне адміністрування має адресний характер, спрямований на все населення або на певні верстви, або на осіб, які безпосередньо беруть участь у конкретній справі. Що стосується інформаційної влади, то можна спостерігати, що її волевиявлення не має конкретних адресатів. Масштаб і активність впливу залежить від переконливості, доказовості, правильної подачі, привабливості інформації.

З метою підкорення одного суб'єкта іншому або одних суб'єктів іншим публічна адміністрація може використовувати як метод примусу, так і метод переконання для виконання владних вимог. Що стосується інформаційної влади, то вона не має здатності та можливості насильно примушувати до вчинення будь-якої дії. Інформаційна влада може задіяти лише метод переконання.

Влада є універсальним механізмом інтеграції та впорядкування поведінки людей. У першу чергу вона представлена державою, її ресурсами (Оборотов, 2011). Ресурси державної влади складаються з потенційних засобів, які можуть бути задіяні при реалізації функцій держави. Головним ресурсом інформаційної влади виступають засоби масової інформації (ЗМІ), які мають досить потужні можливості впливу на їх свідомість та поведінку, все це дає підстави розглядати ЗМІ саме як потужний інструмент інформаційної влади. Сутність інформаційної влади полягає у корекції мислення або впровадженні нових смислів у старі ідеї та їх популяризація.

Інформаційна влада у сучасних умовах відіграє визначальну роль у житті сучасного суспільства. Під впливом інформаційної влади змінюються більшість політико-правових інститутів, політичні відносини, форми політичного та інформаційного впливу на суспільні відносини і суспільну свідомість.

Інформаційна влада чинить широкий вплив на формування поведінки особистості і суспільства у цілому, може маніпулювати свідомістю людей, за допомогою цілеспрямованого впливу інформації або блокування певних відомостей, пропагандистських і агітаційних матеріалів, які не сприймаються членами суспільства як примус.

Що стосується публічної адміністрації, то вона може досягати своїх цілей різними засобами, у т. ч. ідеологічним впливом, переконанням, економічним стимулюванням тощо. Але лише вона має монополію на примус за допомогою спеціального апарату щодо всіх членів суспільства. Внаслідок цього формами прояву влади є панування,

керівництво, управління, організація та контроль, а також і використання інформаційних ресурсів для досягнення своїх цілей.

4. Інформаційна влада та інформаційне суспільство: рівні взаємодії

Формування інформаційної влади безпосередньо пов'язане зі становленням інформаційного суспільства, в якому інформація стає головним економічним ресурсом, а інформаційний сектор виходить на перше місце за темпами зростання; основною формою власності стає інтелектуальна власність, важливого значення набуває людський капітал; інформація стає предметом масового споживання (з'являються нові критерії оцінки рівня розвитку суспільства: кількість комп'ютерів, підключень до Інтернету, мобільних та стаціонарних телефонів тощо), формуються нові правові засади функціонування інформаційного суспільства; формується єдина інтегрована інформаційна система на основі технологічної конвергенції (злиття телекомунікацій, комп'ютерно-електронної, аудіовізуальної техніки), створюються єдині національні інформаційні системи (Чугунов, 2007, с. 16-17).

Перехід від індустріального до інформаційного суспільства є нагальною реальністю нашого часу і зачіпає всі держави, і Україна не є винятком. Перехід до інформаційної цивілізації перетворює інформаційний ресурс на стратегічний фактор будь-якої країни (Закон про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки).

Інформаційне суспільство створює інформаційний простір, який являє собою соціальне середовище, в якому здійснюється виробництво, збір, зберігання, поширення і використання інформації. Інформаційний простір використовується як інструментарій для вирішення соціальних, політичних економічних або військових завдань, де головну роль відіграють саме засоби масової інформації. Однак, необхідно відзначити, що саме відповідальність за якість інформаційного простору лежить на кожному з його учасників: і на політиках, і на журналістах, і на суспільстві як споживачеві інформаційного продукту.

У сучасних умовах однією з важливих проблем функціонування інформаційної влади є формування єдиного інформаційного простору. Інформаційний простір не має чітко встановлених меж, що, у свою чергу, робить інформацію та її вплив на широкі маси населення необмеженим.

Необхідно акцентувати увагу на тому, що в останнє десятиліття спостерігається стрімке зростання політичного впливу інформаційної влади, її значення, роль у житті суспільства. Свобода слова та інформації на основі верховенства права і поваги прав людини є основними постулатами побудови громадянського суспільства, утвердження справжньої демократії. Тому межі існування інформаційної влади повинні бути узгоджені з правами і свободами людини.

Основами правового регулювання інформаційних відносин в Україні є Конституція України та Закон України “Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки”, згідно з якими держава створює умови для розвитку інформаційного суспільства в Україні. Також було прийнято ряд спеціально нормативно-правових актів, які спрямовані на регулювання оптимального використання інформаційних технологій. Створення спеціальних державних структурних підрозділів, які займаються впровадженням інформаційної політики у життя населення і виконанням державних програм.

Кабінет Міністрів України 20 вересня 2017 р. своїм розпорядженням “Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні” акцентує увагу на тому, що у рамках реалізації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, Україна має забезпечити комплексний розвиток електронного урядування відповідно до європейських вимог.

Державне адміністрування в Україні потребує модернізації шляхом реінжинірингу існуючих та проектування оновлених адміністративних процесів в органах влади, оптимізованих з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, спрямованих на електронну взаємодію та спільну роботу, відкритість та прозорість для громадян.

Запровадження автоматизованого обміну даними між інформаційно-телекомунікаційними системами органів влади (публічного, зокрема державного, адміністрування) дасть змогу забезпечити підвищення ефективності роботи органів влади шляхом скорочення часу отримання необхідних даних, покращення якості та актуальності опрацьованих даних, ліквідації багаторазового збору та дублювання даних в різних інформаційних системах, покращення доступності інформаційних ресурсів та їх систематизацію (Розпорядження про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні).

У звіті Всесвітнього економічного форуму “Global Information Technology Report 2016” серед індикаторів розвитку інформаційного суспільства визначено щодо адміністративно-правового забезпечення процесів формування, розвитку та становлення суспільних відносин в інформаційному суспільстві. Згідно із зазначеним рейтингом, Україна за рівнем розвитку інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ) у 2016 р. посіла 64 рейтингову позицію серед 139 країн світу, за рік результати покращилися на сім пунктів (Global Information Technology Report 2016).

Закон України “Про основні засади забезпечення кібербезпеки України” визначає основні правові та організаційні засади забезпечення захисту життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави, національних інтересів України у кіберпросторі, основні цілі, напрямки та принципи державної політики, зокрема в сфері кібербезпеки. Відставання правового регулювання суспільних відносин в інформаційній сфері від появи нових засобів обробки інформації і комунікації не дає можливість державі швидко і чітко відповісти новим викликам і загрозам, що виникли в даній сфері. Сучасні методики обробки і зберігання інформації обумовлюють формування більш досконалих регулятивно-правових механізмів.

Зростання значущості інформації у житті кожної людини отримує своє відображення в правах і свободах людини та громадянина. Право громадян України на інформацію набуває важливого значення, відповідно Конституція України закріпила право людини на свободу інформації. Так, ст. 34 Конституції України гарантує кожному громадянину право вільно збирати, зберігати, використовувати та поширювати інформацію.

Закон України “Про інформацію”, державну інформаційну політику визначає як сукупність основних напрямів і способів діяльності держави по одержанню, використанню, поширенню та зберіганню інформації. Ст. 2. “Основні принципи інформаційних відносин” цього Закону закріплює гарантованість права на інформацію; відкритість, доступність інформації, свободу обміну інформацією; достовірність і повноту інформації; свободу вираження поглядів і переконань; правомірність одержання, використання, поширення, зберігання та захисту інформації і захищеність особи від втручання в її особисте та сімейне життя.

Згідно зі ст. 3. Закону “Про інформацію”, основними напрямками державної інформаційної політики є: забезпечення доступу кожного до інформації; забезпечення рівних можливостей щодо створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорони, захисту інформації; створення умов для формування в Україні інформаційного суспільства; забезпечення відкритості та прозорості діяльності суб’єктів владних повноважень; створення інформаційних систем і мереж інформації, розвиток електронного урядування; постійне оновлення, збагачення та зберігання національних інформаційних ресурсів; забезпечення інформаційної безпеки України; сприяння міжнародній співпраці в інформаційній сфері та входженню України до світового інформаційного простору.

Висновки

Таким чином, право на доступ до інформації стає одним з невід’ємних прав людини і громадянина. Пріоритетним завданням Української держави є забезпечення свободи слова, свободи інформації, право на вираження думки і позиції громадянина, право на отримання і поширення достовірної інформації без перешкод. Найважливіше значення для подальшого розвитку українського суспільства полягає у взаємодії державної влади з інформаційною владою. У сучасних умовах інформаційна влада визначальним чином впливає на різні сфери суспільного розвитку, що трансформує багато політичних та державних інститутів. Ефективність державної влади багато у чому залежить від всебічного регулювання інформаційних відносин, що визначає характер її взаємодії з інформаційною владою.

ЛІТЕРАТУРА

- Алейнікова, О.В. (2017). *Публічне адміністрування та влада*. В: Чернов, С. (ред.) (2017). *Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід*. Сайт Державного закладу вищої освіти “Університет менеджменту освіти” Національної академії педагогічних наук України. <http://www.zgia.zp.ua/gazeta/monodrupradmin_253.pdf> (2019, жовтень, 20).
- Амосов, О., Гавкалова, Н. (2014). Публічне адміністрування в Україні: зв’язок з архетипами та пріоритети розвитку. *Публічне управління: шляхи розвитку*: матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю (Київ, 26 листоп. 2014 р.), 1, 7-13. К.: НАДУ.
- Бугайчук, К. (2018). Функції публічного адміністрування в органах Національної поліції України: поняття та класифікація. *Підприємництво, господарство і право*, 5, 112-118.

Вебер, М. (1990). *Избранные произведения*. М.: Прогресс.

Гоббс, Т. (1651). *Левиафан, или материя, форма и власть государства церковного и гражданского*. <http://lib.ru/FILOSOF/GOBBS/leviafan.txt_with-big-pictures.html> (2019, октябрь, 15).

Закон про інформацію, 1992 (Верховна Рада України). *Відомості Верховної Ради України*, 48, 650.

Закон про Основні засади забезпечення кібербезпеки України, 2017 (Верховна Рада України). *Офіційний вісник України*, 91, 31, 2765.

Закон про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки, 2007 (Верховна Рада України). *Офіційний вісник України*, 8, 9, 273.

Карашук, М.Г. (2012). Інформаційна влада: сутність та особливості впливу. *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса*, 3, 324-335.

Колпаков, В.К. (1999). *Адміністративне право України*. К.: Юрінком Інтер. <http://ukrkniga.org.ua/ukrkniga-text/books/_book685.htm> (2019, жовтень, 7).

Конституція України, 1996 (Верховна Рада України). *Відомості Верховної Ради України*, 30, 147.

Мельник, Р.С., Бевзенко, В.М. (2014). *Загальне адміністративне право*. К.: Ваіте.

Политология. Словарь. <<https://www.dic.academic.ru/dic.nsf/politology/25/%D0%92%D0%BB%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%8C>> (2019, октябрь, 15).

Ржевська, Н.Ф. (2010). Політична влада та інформація, місце інформаційної влади у інформаційному суспільстві. *Науковий вісник Інституту міжнародних відносин НАУ. Серія: економіка, право, політологія, туризм*, 1, 1. <<http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/IMV/article/view/2950/2911>> (2019, жовтень, 8).

Розпорядження про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні, 2017 (Кабінет Міністрів України). *Офіційний вісник України*, 78, 109, 2402.

Турченко, Ю. (2009). ЗМІ як впливовий чинник реалізації політичного процесу. *Науковий співробітник Військового інституту Київського національного університету ім. Т. Шевченка*, 4, 115-118.

Философская энциклопедия. <<https://www.dic.academic.ru/dic.nsf/ruwiki/10424>> (2019, октябрь, 20).

Оборотов, Ю.Н. (ред.) (2011). *Общетеоретическая юриспруденция*. О.: Юрид. л-ра.

Чугунов, А.В. (2007). *Развитие информационного общества: теории, концепции и программы*. СПб.: Ф-т филологии и искусств СПбГУ.

Шемшученко, Ю.С. (ред.) (2006). *Правове забезпечення інформаційної діяльності в Україні*. К.: Юрид. думка.

Global Information Technology Report, 2016. <<http://edclub.com.ua/analytika/retyngovicosinky-ukrayiny-za-indeksommerzhevoyi-gotovnosti-2016>> (2019, October, 15).

REFERENCES

- Aleinikova, O.V. (2017). *Publichne administruvannia ta vlada*. [Public administration and power] In: Chernov, S. (red.) (2017). *Publichne upravlinnia ta administruvannia v umovakh informatsiinoho suspilstva: vitchyzniani i zarubizhnyi dosvid*. [Public management and administration in an information society environment: domestic and foreign experience]. *Sait Derzhavnogo zakladu vyshchoi osvity "Universytet menedzhmentu osvity" Natsionalnoi akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy*. [The site of the State Institution of Higher Education "University of Educational Management" of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine]. Retrieved from: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/monodrupradmin_253.pdf [in Ukrainian]. (2019, October, 20).
- Amosov, O., Havkalova, N. (2014). *Publichne administruvannia v Ukraini: zviazok z arkhetyпам y ta priorityety rozvytku* [Public Administration in Ukraine: Connection with Archetypes and Development Priorities]. *Publichne upravlinnia: shliakhy rozvytku: materialy nauk.-prakt. konf. za mizhnar. uchastiu* (Kyiv, 26 lystop. 2014 r.). [Public administration: ways of development: the materials of scientific-practical. Conf. on the international. participation (Kyiv, November 26, 2014)], 1, 7-13. Kyiv: NADU. [in Ukrainian].
- Buhaichuk, K. (2018). *Funktsii publichnoho administruvannia v orhanakh Natsionalnoi politsii Ukrainy: poniattia ta klasyfikatsiia* [Public administration functions in the bodies of the National Police of Ukraine: concept and classification]. *Pidpryiemnytstvo, hospodarstvo i pravo*. [Entrepreneurship, Economics and Law], 5, 112-118. [in Ukrainian].
- Chugunov, A.V. (2007). *Razvitie informacionnogo obshchestva: teorii, koncepcii i programmy* [Information Society Development: Theories, Concepts, and Programs]. SPb.: F-t filologii i iskusstv SPbGU. [in Russian].
- Filosofskaja jenciklopedija* [Philosophical Encyclopedia]. Retrieved from: <https://www.dic.academic.ru/dic.nsf/ruwiki/10424> [in Russian]. (2019, October, 20).
- Global Information Technology Report, 2016*. Retrieved from: <http://edclub.com.ua/analitika/rejtingovi-ocinky-ukrayiny-za-indeksommerezhevoyi-gotovnosti-2016> (2019, October, 15).
- Gobbs, T. (1651). *Leviafan, ili materija, forma i vlast' gosudarstva cerkovnogo i grazhdanskogo* [Leviathan, or a matter, a form and a power of a church and a civil state]. Retrieved from: http://lib.ru/FILOSOF/GOBBS/leviafan.txt_with-big-pictures.html [in Russian]. (2019, October, 15).
- Karashchuk, M.H. (2012). *Informatsiina vlada: sutnist ta osoblyvosti vplyvu* [Information power: the nature and the features of influence]. *Naukovi zapysky Instytutu politychnykh i etnonatsionalnykh doslidzhenim. I. F. Kurasa*. [Scientific Notes of the Institute of Political and Ethnic Studies I. F. Kuras], 3, 324-335. [in Ukrainian].
- Kolpakov, V.K. (1999). *Administratyvne pravo Ukrainy* [Administrative law of Ukraine]. Kyiv: Yurinkom Inter. Retrieved from: http://ukrkniga.org.ua/ukrkniga-text/books/_book685.htm [in Ukrainian]. (2019, October, 7).

Konstytutsiia Ukrainy, 1996 (Verkhovna Rada Ukrainy) [The Constitution of Ukraine, 1996 (The Verkhovna Rada of Ukraine)]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. [Statements of the Verkhovna Rada of Ukraine], 30, 147. [in Ukrainian].

Melnyk, R.S., Bevzenko, V.M. (2014). *Zahalne administratyvne pravo* [General administrative law]. K.: Vaite. [in Ukrainian].

Oborotov, Ju.N. (ed.) (2011). *Obshcheteoreticheskaja jurisprudencija*. [General theoretical jurisprudence]. Odessa: Jurid. I-ra. [in Russian].

Politologija. Slovar' [Political science. Vocabulary]. Retrieved from: <https://www.dic.academic.ru/dic.nsf/politology/25/%D0%92%D0%BB%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%8C> [in Russian]. (2019, October, 15).

Rzhevskaja, N.F. (2010). Politychna vlada ta informatsiia, mistse informatsiinoi vlady u informatsiinomu suspilstvi [Political power and information, the place of information power in the information society]. *Naukovyi visnyk Instytutu mizhnarodnykh vidnosyn NAU. Serii: ekonomika, pravo, politolohiia, turizm*. [The Scientific Bulletin of the Institute of International Relations of NAU. Series: Economics, Law, Political Science, Tourism], 1, 1. Retrieved from: <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/IMV/article/view/2950/2911> [in Ukrainian]. (2019, October, 8).

Rozporiadzhennia pro shvallenia Kontseptsii rozvytku elektronnoho uriaduvannia v Ukraini, 2017 (Kabinet Ministriv Ukrainy) [The Order on approval of the Conception of Development of e-Governance in Ukraine, 2017 (The Cabinet of Ministers of Ukraine)]. *Ofitsiinyi visnyk Ukrainy*. [The Official Bulletin of Ukraine], 78, 109, 2402. [in Ukrainian].

Shemshuchenko, Yu.S. (ed.) (2006). *Pravove zabezpechennia informatsiinoi diialnosti v Ukraini*. [The Legal regulation of information activity in Ukraine]. Kyiv: Yuryd. dumka.

Turchenko, Yu. (2009). ZMI yak vplyvovyi chynnyk realizatsii politychnoho protsesu [The media as an influential factor in the implementation of the political process]. *Naukovyi spivrobotnyk Viiskovoho instytutu Kyivskoho natsionalnoho universytetu im. T. Shevchenka*. [A researcher at the Military Institute of Kyiv National University. T. Shevchenko], 4, 115-118. [in Ukrainian].

Veber, M. (1990). *Izbrannye proizvedeniia* [Selected works]. Moscow: Progress. [in Russian].

Zakon pro informatsiiu, 1992 (Verkhovna Rada Ukrainy) [The Law on Information, 1992 (The Verkhovna Rada of Ukraine)]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. [The Statements of the Verkhovna Rada of Ukraine], 48, 650. [in Ukrainian].

Zakon pro Osnovni zasady rozvytku informatsiinoho suspilstva v Ukraini na 2007-2015 roky, 2007 (Verkhovna Rada Ukrainy) [The Law on Fundamental Principles of Information Society Development in Ukraine for 2007-2015, 2007 (The Verkhovna Rada of Ukraine)]. *Ofitsiinyi visnyk Ukrainy*. [The Official Bulletin of Ukraine], 8, 9, 273. [in Ukrainian].

Zakon pro Osnovni zasady zabezpechennia kiberbezpeky Ukrainy, 2017 (Verkhovna Rada Ukrainy). [The Law on Basic Principles of Cyber Security of Ukraine, 2017 (The

Verkhovna Rada of Ukraine)]. *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*. [The Official Bulletin of Ukraine], 91, 31, 2765. [in Ukrainian].

АНОТАЦІЯ

Антошина І. В. Інформаційна влада публічної адміністрації: вплив глобальних тенденцій. – Стаття.

Всеосяжна інформатизація суспільства, широке впровадження нових інформаційних технологій значно актуалізували дискусії про інформаційну владу як функцію публічної адміністрації у найбільш широкому її розумінні. У сучасних умовах інформаційна влада відіграє визначальну роль у житті суспільства та глобалізаційних процесах. Власне і сама глобалізація відбувається завдяки обміну інформацією, здійсненню інформаційного впливу на суспільні інститути у більшості сучасних держав. Завдяки впливу інформаційної влади змінюються більшість політико-правових інститутів, політичні відносини, форми політичного та інформаційного впливу на суспільні відносини і суспільну свідомість. Інформаційна влада чинить широкий вплив на формування поведінки особистості і суспільства в цілому. Формування інформаційної влади безпосередньо пов'язане зі становленням інформаційного суспільства, в якому інформація стає головним економічним ресурсом, а інформаційний сектор виходить на перше місце за темпами зростання у сучасному глобалізованому світі. Основною формою власності стає інтелектуальна власність, важливого значення набуває людський капітал; інформація стає предметом масового споживання, формуються нові правові засади функціонування інформаційного суспільства. На теперішній час свобода слова та інформації на основі верховенства права і поваги прав людини є основними постулатами побудов громадянського суспільства, утвердження справжньої демократії. Тому межі існування інформаційної влади повинні бути узгоджені з правами і свободами людини. Так, право на доступ до інформації стає одним з невід'ємних прав людини і громадянина. Пріоритетним завданням української держави є забезпечення свободи слова, свободи інформації, право на вираження думки і позиції громадянина, право на отримання і поширення достовірної інформації без перешкод.

Ключові слова: інформація, інформаційне суспільство, інформаційний простір, інформаційна влада, державна влада, публічне адміністрування, ресурси влади, глобалізація.

АННОТАЦИЯ

Антошина И. В. Информационная власть публичной администрации: влияние глобальных тенденций. – Статья.

Всеобъемлющая информатизация общества, широкое внедрение новых информационных технологий значительно актуализировали дискуссии об информационной власти как функции публичной администрации в самом широком ее понимании. В современных условиях информационная власть играет определяющую роль в жизни общества и глобализационных процессах. Собственно

и сама глобализация происходит благодаря обмену информацией, осуществлению информационного воздействия на общественные институты в большинстве современных государств. Благодаря влиянию информационной власти меняются большинство политико-правовых институтов, политические отношения, формы политического и информационного воздействия на общественные отношения и общественное сознание. Информационная власть оказывает значительное воздействие на формирование поведения личности и общества в целом. Формирование информационной власти непосредственно связано со становлением информационного общества, в котором информация становится главным экономическим ресурсом, а информационный сектор выходит на первое место по темпам роста в современном глобализированном мире. Основной формой собственности становится интеллектуальная собственность, важное значение приобретает человеческий капитал; информация становится предметом массового потребления, формируются новые правовые основы функционирования информационного общества. В настоящее время свобода слова и информации на основе верховенства права и уважения прав человека являются основными постулатами построения гражданского общества, утверждения настоящей демократии. Поэтому границы существования информационной власти должны быть согласованы с правами и свободами человека. Право на доступ к информации становится одним из неотъемлемых прав человека и гражданина. Приоритетной задачей украинского государства является обеспечение свободы слова, свободы информации, право на выражение мнения и позиции гражданина, право на получение и распространение достоверной информации без помех.

Ключевые слова: информация, информационное общество, информационное пространство, информационная власть, государственная власть, публичное администрирование, ресурсы власти, глобализация.

